

**Notă informativă
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire
la modificarea unor hotărâri ale Guvernului
(Programele ODA)**

1.	Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (în continuare – <i>proiect</i>) este elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în comun cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare - ODA).
2.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
	Conform prevederilor art. 9, alin. (4) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, <i>implementarea politicii de stat privind susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii se efectuează de către instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” (ODA), structură organizațională responsabilă de acest domeniu, precum și alte autorități, instituții publice și private în domeniu.</i> Iar potrivit art. 11, alin. (4) din aceeași lege, <i>monitorizarea, coordonarea și corelarea procesului de implementare a programelor de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii se efectuează de către ODA.</i> Potrivit punctelor 7 și 8 din Statutul ODA, aprobat prin anexa nr.1 la hotărârea Guvernului nr. 487/2022, <i>ODA are misiunea de a implementa politica statului privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, conform strategiilor și programelor aprobate de Guvern.</i> <i>Domeniile de activitate ale ODA sunt următoarele:</i> <i>1. susținerea dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii;</i> <i>2. asistența financiară și tehnică pentru întreprinderi;</i> <i>3. emiterea garanțiilor financiare și de stat.</i> Astfel, unul dintre principalele instrumente de susținere a dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de ODA, sunt programele de stat privind acordarea suportului financiar nerambursabil IMM. La moment, ODA implementează 7 programe de stat (de acordarea suportului sub formă de grant), 5 dintre care au fost aprobate de către Guvern și lansate pe parcursul anului 2022. În scopul uniformizării și eficientizării programelor de stat, precum și ținând cont de carențele constatate în procesul de implementare, prin proiectul hotărârii de Guvern se impune ajustarea prevederilor a 5 hotărâri de Guvern cu privire la aprobarea programelor de stat, și anume: - Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii; - Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii; - Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”; - Hotărârea Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii; - Hotărârea Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+2”.

	Suplimentar, proiectul prevede modificarea hotărârii de Guvern nr. 94/2023 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenariat și creștere economică a Moldovei, prin revizuirea unui criteriu de eligibilitate pentru selectarea băncilor și organizațiilor de creditare nebanară la operațiunile Fondului pentru antreprenariat și creștere economică a Moldovei) (în continuare - <i>FACEM</i>), precum și completarea Regulamentului cu pct. 42 ¹ referitor la acoperirea cheltuielilor <i>FACEM</i> și riscurilor ODA, în alte cazuri decât cele stabilite în pct. 42.
3.	Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
	Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4.	Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
	Proiectul prevede modificarea a 6 acte normative, și anume: Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii; Hotărârea Guvernului nr. 129/2022 cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii; Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”; Hotărârea Guvernului nr. 515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii; Hotărârea Guvernului nr. 622/2022 cu privire la aprobarea Programului de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+2” și Hotărârea Guvernului nr. 94/2023 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenariat și creștere economică a Moldovei. Astfel, în scopul implementării mai eficiente a politicilor privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, în conformitate cu obiectivele stabilite de către ODA, s-a decis asupra uniformizării programelor de suport sub formă de granturi, implementate de ODA. Astfel, au fost operate următoarele modificări, în cuprinsul programelor de stat, în partea ce ține de criteriile și domeniile de eligibilitate: - desfășurarea criteriului de eligibilitate cu privire la perioada obligatorie de activitate a solicitanților, “au desfășurat activitate economică în ultimele 12/24 luni înainte de data aplicării la Program, reflectată în situațiile financiare prezentate Biroului Național de Statistică/ darea de seamă fiscală unificată prezentată la Serviciul Fiscal de Stat, pentru ultimul an/ultimii doi ani de activitate”, pentru a accentua anume ultima perioadă de activitate, ceea ce demonstrează că compania este viabilă la momentul aplicării la programele de stat; - includerea reglementărilor cu privire la calificarea drept eligibile doar a companiilor care nu sunt afiliate într-un grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc condițiile pentru definirea IMM, stabilite la art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, se urmărește asigurarea condițiilor egale pentru companiile ce aplică la programele de stat (fie că desfășoară în cadrul unei singure companii toate genurile de activitate, fie că deține companii separate pentru genuri de activitate distincte); - concretizarea prevederilor cu privire la costurile neeligibile suportate înainte de depunerea formularului la componenta II – suport financiar nerambursabil la programele de stat. Astfel, nu sunt eligibile spre finanțare bunurile înregistrate în evidența contabilă a IMM, dar se specifică că se acceptă avansurile acordate în mărime de până la 50 % sau egal din valoarea achiziției și efectuate cu mai puțin de 6 luni înainte de aplicare la

programele de stat, ceea ce facilitează procesul antreprenorilor de a identifica oferte mai bune, la prețuri mai avantajoase;

- includerea unor indicatori de rezultat, care vor garanta o abordare coerentă și axată pe rezultate în procesul de evaluare a proiectelor investiționale. Cuantificarea și evaluarea indicatorilor preconizați, pentru fiecare proiect investițional, va facilita finanțarea acelor proiecte care prezintă relevanță pentru atingerea indicatorilor de rezultat scontați și obiectivelor stabilite în programele de stat;
- stabilirea activităților economice eligibile pentru finanțare în cadrul programelor, în conformitate cu Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei, în vederea expunerii, în mod relevant, a activităților economice susținute prin intermediul fiecărui program potrivit obiectivelor specifice ale acestora și în scopul atingerii impactului economic scontat, precum și pentru a asigura evidența proiectelor investiționale finanțate în funcție de activitățile economice desfășurate.

Activitățile economice neeligibile în cadrul programelor au fost stabilite în conformitate cu articolul 12 alin (3) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii și prevederile Hotărârilor de Guvern privind aprobarea Programelor. De asemenea nu sunt eligibile, în cadrul programelor, pentru a fi finanțate activități precum: distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice; fabricarea altor băuturi nedistilate; obținute prin fermentare; fabricarea produselor din tutun; fabricarea explozivilor; fabricarea armamentului și muniției; fabricarea vehiculelor militare de luptă; baterea monedelor; activități de jocuri de noroc și pariuri; activități juridice, tranzacții imobiliare, activități financiare și asigurări, etc.

În Anexele la programe privind activitățile economice eligibile din secțiune G - COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; ÎNTREȚINEREA ȘI REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI A MOTOCICLETELOR, nu vor fi finanțate afaceri din domeniul *Comerțului cu ridicata și cu amănuntul* (vânzarea fără transformare) a oricărui tip de mărfuri și prestarea serviciilor auxiliare vânzării mărfurilor. Însă, se propune a fi susținute activitățile economice, precum sunt cele de: fragmentare și redistribuire în loturi mici, inclusiv sortarea, calibrarea, ambalarea, reambalarea sau îmbutelierea produselor autohtone, sortarea deșeurilor, tăierea la comanda clientului a metalelor, lemnului, placajelor lemnoase, plăcilor conglomerate, ș.a. și alte activități similare cu cele enumerate, care nu conduc la o versiune modificată a aceluiași produs și sunt clasificate în această secțiune. La fel, vor fi finanțate și afacerile din domeniul de *Întreținere și reparare a autovehiculelor*, pentru care se atestă o cerere sporită din partea antreprenorilor, mai ales în faza de lansare a afacerii.

Adițional, în cadrul *Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii*, nu vor fi eligibile activitățile din secțiunea F, J, M, N și P, iar pentru activitățile din secțiunea G - clasa 4520 - *Întreținerea și repararea autovehiculelor* și din secțiunile I, Q, R, S, suportul financiar va fi acordat doar pentru instalații de valorificare a energiei alternative, având în vedere scopul Programului, care prevede sporirea gradului de performanță a întreprinderilor prin înlocuirea echipamentelor/utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne și optimizarea costurilor de producere prin implementarea măsurilor de eficiență energetică.

Totodată, în cadrul *Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii*, pentru activitățile din secțiunea Q și S vor fi finanțate doar acțiunile pentru

implementarea soluțiilor digitale (aplicații software / licențe/ SaaS/, etc.), care corespund scopului de transformare digitală a întreprinderii prin digitalizarea proceselor companiilor, dar nu procurare de echipamente performante destinate activității de bază a companiei.

- expunerea unor categorii de cheltuieli eligibile/neeligibile, în conformitate cu obiectivele specifice ale programelor. În acest sens, au fost extinse unele categorii de cheltuieli eligibile pentru a acoperi necesitățile de finanțare ale antreprenorilor în faza de lansare a afacerii, iar unele categorii de cheltuieli au fost restricționate pentru a evita dublarea finanțării aceluiași tip de investiții din cadrul a mai multor programe/ proiecte de suport, în scopul direcționării eficiente a resurselor financiare ale programelor.

În aceeași ordine de idei, suplimentar modificărilor enumerate supra, ce vizează criteriile/domeniile/cheltuielile eligibile, în cadrul programelor de stat au fost incluse ajustări în scopul expunerii mai concise și mai eficiente a condițiilor de participare, după cum urmează:

- la *Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 592/2019)*:

- includerea criteriului de eligibilitate cu privire la obligativitatea de a urma cursuri de instruire desfășurate în cadrul programului, pentru companiile care au până la 2 ani de la înființare. Instruirea antreprenorilor în domeniul ecologizării afacerii asigură pregătirea personalului companiei în identificarea și integrarea acțiunilor de ecologizare în procesele de producere și prestări de servicii;

- la *Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129/2022)*:

- excluderea criteriului cu privirea la „deținerea personalului cu competențe în domeniul digitalizării”, din motiv că companiile care dezvoltă aplicații software determină și necesitățile companiei și asigură instruire sau implementarea acestora, iar după caz și mentenanța ulterioară;
- stabilirea unor cheltuieli neeligibile, precum: tehnică de calcul, imprimante, telefoane mobile, tablete, sisteme anti incendiu, soluții digitale pentru ținerea evidenței contabile, care sunt necesare pentru a asigura activitatea administrativă a companiei și nu sunt orientate pentru digitalizarea proceselor interne corespunzătoare activităților economice desfășurate de companie în corespundere cu obiectivele programului;

- la *Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 348/2022)*:

- includerea noțiunii de antreprenor debutant, pentru a stabili grupul țintă a programului, și anume programul vine să susțină tinerii care nu a desfășurat activitate antreprenorială pe o perioadă mai mare de 24 de luni. La momentul elaborării programului nu era posibil de verificat dacă o persoană a mai desfășurat sau nu activitate antreprenorială, astfel, soluția a fost de a stabili termenul de 2 ani pentru fondarea unei companii. La moment, ODA dispune de capacități de evaluare, inclusiv de acces la date și respectiv permite verificarea solicitanților, ținând cont de termenul de „antreprenor debutant”;
- stabilirea unui criteriu de eligibilitate pentru Componenta III a programului, care prevede că solicitantul să fie fondator al întreprinderii cu statut de persoană fizică sau membru al întreprinderii cu statut de persoană juridică, cu cel puțin 12 luni înainte de data aplicării

la program. Pe parcursul implementării acestei Componente s-a constatat că unii solicitanți fac modificări în structura fondatorilor/membrilor companiei cu scopul de a obține finanțarea, fapt ce denaturează prevederile Programului;

- la *Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii* (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 515/2022):

- includerea unei prevederi referitor la centralele electrice ce produc energie electrică din surse regenerabile. Acest tip de investiții se propune a fi finanțate conform principiilor mecanismului de contorizare netă. Finanțarea proiectelor investiționale, a căror scop fiind instalarea echipamentelor și instalațiilor de valorificare a surselor de energie alternativă, în conformitate cu prevederile mecanismului de contorizare netă va permite oferirea suportului financiar companiilor pentru investițiile ce prevăd acoperirea necesarului propriu de consum al energiei electrice convenționale. Astfel, acordarea finanțării în limitele prevederilor mecanismului dat va exclude oferirea suportului financiar pentru companiile ce intenționează să înființeze parcuri fotovoltaice;
- excluderea prevederii referitoare la cerințele tehnice de calitate a echipamentului/utilajului propus spre a fi finanțate, dat fiind faptul că reglementarea tehnică a echipamentelor electrice și punerea la dispoziție pe piață a acestora este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 807/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor” și Hotărârea Guvernului nr. 745/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune”;

Totodată, se propune modificarea Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenariat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023, cu referire la următoarele:

- *revizuirea unui criteriu de eligibilitate pentru selectarea băncilor și organizațiilor de creditare nebanară la operațiunile FACEM.* În cadrul consultărilor ODA cu reprezentanții băncilor privind conceptul primului produs de finanțare al FACEM, ce urmează a fi lansat de ODA, a fost identificată necesitatea revizuirii criteriului de eligibilitate stabilit la pct. 16, sbpct. 5) din Regulamentul cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenariat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023. Argumentul din spatele necesității reiese din misiunea FACEM, luând în considerare volatilitatea permanentă a portofoliului de credite neperformante. În opinia băncilor, acest fapt afectează negativ previzibilitatea normei legale pentru solicitant la etapa depunerii cererii de participare la FACEM, precum și face dificilă aplicabilitatea practică a acesteia. Soluția optimă la problema enunțată a fost identificată prin corelarea acesteia cu reglementările interne ale ODA prin care, în mod operativ, vor putea fi ajustate cerințele față de entitatea financiară parteneră din perspectiva creditelor neperformante în funcție de evoluția pieței de creditare;
- *completarea Regulamentului cu pct. 42¹ referitor la acoperirea cheltuielilor FACEM și riscurilor ODA, în alte cazuri decât cele stabilite în pct. 42.* Norma legală din pct. 42 a fost construită în baza ipotezei argumentate că FACEM va oferi IMM, în principal, credite la costuri reduse. Totuși, în cadrul elaborării unei noi inițiative de oferire prin FACEM a suportului pentru IMM în accesul la finanțare a fost clarificat faptul că acel text face dificilă aplicabilitatea normei în cazul utilizării altor instrumente de finanțare decât creditul (conform noțiunii), cum ar fi compensarea costurilor creditului (de ex. a

	dobânzilor). În această speță, în primul rând, nu poate fi utilizat termenul de ”comision”, iar în al doilea rând, nu este relevantă baza de calcul a comisionului de 1% din soldul creditelor acordate, deoarece entitatea financiară participantă va oferi credite investiționale beneficiarilor din alte mijloace financiare decât cele ale FACEM, iar ODA va oferi mijloace financiare ale FACEM pentru compensarea parțială a cheltuielilor privind dobânzile aferente acelor credite. Soluția identificată constă în completarea Regulamentului cu un punct care acoperă restul cazurilor neacoperite de punctul 42. Proiectul conține norma care prevede intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru ca modificările înserate în proiect să obțină putere juridică imediată, iar potențialele companii eligibile programelor să obțină cât mai curând suport prin schemele de ajutor destinate IMM. Totodată, modificările operate în prezentul proiect nu afectează proiectele investiționale depuse la Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri. Urmare celor expuse, este necesară operarea modificărilor în cadrul normativ în scopul actualizării/ajustării acestor mențiuni.
5.	Fundamentarea economico-financiară
	Realizarea proiectului nu implică cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.
6.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
	Ulterior aprobării proiectului nu va fi necesară modificarea altor acte normative.
7.	Avizarea și consultarea publică a proiectului
	În conformitate cu pct. 177 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și a art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (Programele ODA) a fost plasat pe site-ul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10859
8.	Consultările expertizei anticorupție
	Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție.
9.	Consultările expertizei de compatibilitate
	Nu este necesară
10.	Constatările expertizei juridice
	Proiectul va fi supus expertizei juridice în procesul desfășurării procesului de avizare.
11.	Constatările altor expertize
	Nu este necesară

Secretar de Stat

Veronica ARPINTIN